

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.7.6.
SEC(2010) 883 végleges

Ajánlás:

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Bulgáriának a túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről

Ajánlás:

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Bulgáriának a túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 126. cikke (7) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

mivel:

- (1) A Szerződés 126. cikke szerint a tagállamoknak kerülniük kell a túlzott költségvetési hiányt.
- (2) A Stabilitási és Növekedési Paktum az árstabilitás és az erős, fenntartható, munkahelyteremtéshez vezető növekedés eszközeként a rendezett államháztartás célkitűzésén alapul.
- (3) A Paktum 2005-ös reformja a Paktum eredményességének és közgazdasági megalapozottságának fokozását és az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának védelmét tűzte ki célul, továbbá azt, hogy a túlzott hiány esetén követendő eljárás valamennyi szakaszában vegyék teljes mértékben figyelembe mindenekelőtt a gazdasági és költségvetési háttérrel. A Stabilitási és Növekedési Paktum így támogatja azokat az állami intézkedéseket, amelyek a gazdasági helyzet figyelembevételével a stabil költségvetés mihamarabbi visszaállítását célozzák.
- (4) A Tanács [2010. július 13-án], a Szerződés 126. cikke (6) bekezdésének megfelelően úgy határozott, hogy Bulgáriában túlzott hiány áll fenn.
- (5) A Szerződés 126. cikke (7) bekezdésének és a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK tanácsi rendelet¹ (amely a Stabilitási és Növekedési Paktum része) 3. cikkének megfelelően a Tanácsnak ajánlásokat is kell tennie az érintett tagállamnak annak érdekében, hogy a túlzott hiányt egy meghatározott időszakon belül megszüntesse. Az ajánlásnak az érintett tagállam számára legfeljebb hat hónapos határidőt kell megállapítania a túlzott hiány kiigazításához szükséges eredményes intézkedések meghozatalára, továbbá határidőt kell megállapítania a túlzott hiány megszüntetésére vonatkozóan is, amelyet az annak megállapítását követő évben kell teljesíteni, kivéve ha különleges körülmények állnak fenn. Annak megállapítására, hogy fennállnak-e különleges

¹ HL L 209., 1997.8.2., 6. o.

körülmények, figyelembe kell venni az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében meghatározott „érdemleges tényezőket”. A túlzott hiány megszüntetéséről szóló ajánlásban továbbá a Tanácsnak kérnie kell, hogy a tagállam irányadó szinten évente a GDP 0,5 %-ának megfelelő mértékben javítsa a strukturális, vagyis a ciklikusan kiigazított, egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított egyenleget.

- (6) Bulgária esetében az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében meghatározott, és a 124. cikk (3) bekezdése szerinti bizottsági jelentésben megvizsgált érdemleges tényezők kedvezőnek minősülnek. Mindazonáltal nem utalnak arra, hogy különleges körülmények állnak fenn, amelyek indokolnák a hiány megszüntetésére kitűzött határidőtől való eltérést. Figyelembe véve a Bizottság szolgálatainak 2010. tavaszi előrejelzését, valamint a hatóságok által a túlzott hiány esetén követendő eljárás keretében tett legutolsó, 2010. júniusi bejelentést Bulgáriának azt javasolják, hogy a túlzott hiányt 2011-ig szüntesse meg.
- (7) A válságot megelőző években és egy nagyon adóintenzív növekedési struktúra következtében Bulgária viszonylag szilárd költségvetési helyzetet tartott fenn, és a bruttó államadósság arányát jelentős mértékben csökkentette. 2009-ben azonban a költségvetési helyzet jelentős mértékben romlott. Komoly bevételkiesést okozott a GDP 5 %-ot elérő csökkenése (a költségvetést alátámasztó 4,7 %-os tervezett növekedéssel szemben), valamint az a tény, hogy a növekedési struktúra adóintenzív jellege nagymértékben csökkent a hazai kereslet jelentős visszaesésével. Ezzel egy időben növekedtek a kiadások, mivel a gazdasági stabilizátorok működése mellett olyan nagy összegű fizetési kötelezettségvállalásokra derült fény az év második felében, amelyeket a leköszönő kormány írt alá az év közepén tartott parlamenti választásokat megelőzően. Ennek eredményeként a költségvetési egyenleg a 2008-ban a GDP 1,8 %-át kitevő többletből 2009-re a GDP 3,9 %-át jelentő hiányba fordult át. Tekintettel arra, hogy a valutatanácsi rendszerben a makrogazdasági stabilitás fenntartására van szükség, a kormány a visszaesésre válaszul nem fogadott el költségvetési ösztönző intézkedéseket. A túlzotthiány-eljárás keretében tett 2010. áprilisi bejelentésben a bolgár hatóságok úgy tervezték, hogy az államháztartási hiány már 2010-ben a referenciaérték alá, a GDP 2 %-ára csökken, és ezt tovább erősíti a reál-GDP növekedésének helyreállása 1 %-ra, valamint a 2010. március 31-től végrehajtott, a GDP 2,25 %-át kitevő további konszolidációs csomag. A Bizottság szolgálatainak május 5-én közreadott 2010. tavaszi előrejelzése azt vetítette előre, hogy az államháztartási hiány 2010-ben várhatóan tovább javul a GDP 2,8 %-ára, majd 2011-ben – változatlan politikát feltételezve, valamint a növekedési kilátások várt fokozatos javulására és a bejelentett konszolidációs intézkedések költségvetési hatásának körültekintő értékelésére alapozva – a GDP 2 %-ára csökken. A bolgár hatóságok júniusban elvégezték a 2010. évi költségvetés évközi felülvizsgálatát, és a GDP 3,8 %-ára növelték a tervezett államháztartási hiányt. A felülvizsgálatra annak eredményeként került sor, hogy szükségessé vált a tervezett államháztartási bevételek erős lefelé irányuló kiigazítása annak nyomán, hogy 2010. első pár hónapja nagyon gyenge adatokat mutatott az adóbevételekre vonatkozóan. A felülvizsgálat célja az automatikus stabilizátorok megfelelő működésének biztosítása, valamint a belföldi és nemzetközi gazdasági kihívások pontosabb bemutatása. A Bizottság szolgálatainak előrejelzése, valamint a legfrissebb költségvetési és gazdasági fejlemények alapján a túlzott hiány 2011-ben történő megszüntetése GDP-arányosan mintegy 0,75 százalékpontos strukturális költségvetési erőfeszítést tesz szükségessé 2011-ben, feltételezve, hogy teljesül a 2010-es hiánycél.

- (8) Úgy tűnik, hogy a hiány 2009-ben bekövetkezett váratlan megugrása a visszaesés negatív költségvetési hatása mellett a kiadástervezésre és a végrehajtás eredményelszámoláson alapuló ellenőrzésére vonatkozó eljárások hiányosságaival is összefügg. Azok a nagy összegű fizetési kötelezettségvállalások, amelyeket az előző kormány által a 2009. júliusi választásokat megelőzően kötött szerződések mellékletei tartalmaztak, nem voltak betervezve a költségvetésben, és a költségvetési egyenleg további romlását idézték elő. A negatív eredmény azt a tényt is tükrözi, hogy a közelmúltbeli kedvező gazdasági időszakot nem használták ki teljes mértékben a közkiadások hatékonyságának növelését célzó mélyreható reformokra. A válság előtti időszakban Bulgáriának előnyére vált az élénk gazdasági tevékenységből és a kifejezetten adóintenzív növekedési struktúrából eredő jelentős váratlan bevétel. Ugyanakkor e váratlan bevétel egy részét ahelyett, hogy teljes egészében megtakarították volna, arra használták fel, hogy viszonylag nagymértékű ad hoc nyugdíjemeléseket és a közszféra béreinek – a termelékenységnövekedést jóval meghaladó – emeléseit, valamint az adókulcs és a társadalombiztosítási járulékok csökkentését finanszírozzák.
- (9) A költségvetés-tervezés hároméves időszakán belül a középtávú költségvetési keret nem kötelező jellege, valamint a hatékony kiadásellenőrzési mechanizmusok és a kiadási szabályok hiánya megakadályozta azt, hogy a költségvetés még erősebbé váljon, és ezáltal tompítsa a visszaesésnek az államháztartásra mért negatív hatását. Emellett a meglévő költségvetési keret a kormány számára némi diszkrecionális kiadási hatáskör érvényesítését teszi lehetővé, ami aláássa a költségvetési átláthatóságot és az elszámoltathatóságot. Az egészségügyi ágazatban szükséges reformok végrehajtásának a hiánya ismételt kórházi fizetési hátralékok felhalmozódásához és a kiadások ebből fakadó túllépéséhez vezetett. A nyugdíjjárulék mértékének többszöri csökkentése – kiegészülve a nyugdíjemelésekkel és az ellensúlyozó reformintézkedések hiányával – a nyugdíjkiadások jelentős emelkedését idézte elő, kockáztatva a rendszer és az államháztartás fenntarthatóságát. Az oktatási rendszer és a közigazgatás reformjának előmozdítása hozzájárulna az adminisztratív kapacitás és a képzettségi szint növeléséhez, a közkiadások hatékonyságának javításához és általa a szükséges költségvetési konszolidáció megvalósításához.
- (10) Az elmúlt években a bruttó államadósság GDP-hez viszonyított arányát csökkenő tendencia jellemezte: a 2004-es mintegy 38 %-ról 2008-ra 14 %-ra csökkent, ugyanakkor a kormány 2008-ra a GDP körülbelül 12 %-át kitevő pénzeszközt halmozott fel. A túlzothiány-eljárás keretében tett 2010. áprilisi bejelentés adatai szerint a bruttó államadósság jóval a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték alatt marad, és 2009-ben a GDP 14,8 %-a volt. A Bizottság szolgálatainak 2010. tavaszi előrejelzése alapján az adósságráta a 2010–2011-es időszakban várhatóan növekedni fog, de a GDP 19 %-a alatt marad. A bolgár hatóságok a 2010. június 22-én benyújtott bejelentésben a 2010-re tervezett adósságot tovább, a GDP 15,3 %-ára módosították.
- (11) A túlzott hiány esetén követendő eljárás alatti fokozott felügyelet érdekében rendszeresen és kellő időben nyomon kell követni a túlzott hiány megszüntetésére szolgáló költségvetési konszolidációs stratégia végrehajtásában elért előrehaladást. Ezzel összefüggésben célszerű lenne, ha Bulgária konvergenciaprogramjának következő aktualizált változataiban külön fejezetet szentelnének e kérdésnek.

- (12) A Tanács véleménye szerint a költségvetési konszolidációs intézkedéseknek általában biztosítaniuk kell az államháztartási egyenleg tartós javulását, és eközben oly módon kell hatniuk, hogy javítsák az államháztartás minőségét és megerősítsék a gazdaság növekedési lehetőségeit,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

- (1) A bolgár hatóságoknak a jelenleg fennálló túlzott hiányt legkésőbb 2011-ig meg kell szüntetniük.
- (2) Bulgária hatóságainak hiteles és fenntartható módon a GDP 3 %-a alá kell csökkenteniük az államháztartási hiányt. Bulgária hatóságainak ezért:
- a) meg kell hozniuk a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy a 2010. évi hiány ne lépje túl a GDP 3,8 %-át kitevő tervezett mértéket;
 - b) 2011-ben a GDP legalább 0,75 %-át jelentő költségvetési erőfeszítés megvalósítását kell biztosítaniuk;
 - c) meg kell határozniuk, és végre kell hajtaniuk azokat az intézkedéseket, amelyek a túlzott hiány 2011-ig történő megszüntetéséhez szükségesek.
- (3) A kiigazításhoz kapcsolódó kockázatok csökkentése érdekében Bulgáriának meg kell erősítenie a költségvetési irányítást és az átláthatóságot azáltal, hogy megszilárdítja a pénzügyminisztérium kiadásellenőrzését, erősíti a középtávú költségvetési keret kötelező jellegét, valamint javítja a költségvetés év közbeni végrehajtásának ellenőrzését.
- (4) A Tanács a bolgár kormány számára [2011. január 13-át] tűzi ki határidőként az eredményes lépések megtételéhez, valamint a túlzott hiány megszüntetéséhez szükséges intézkedések meghatározásához. A megtett intézkedések vizsgálata figyelembe fogja venni a Bizottság szolgálatainak 2010. tavaszi előrejelzésében foglalt gazdasági kilátásokhoz képest bekövetkezett gazdasági fejleményeket.

A bolgár hatóságoknak a túlzott hiány esetén követendő eljárás megszüntetéséig a konvergenciaprogram következő aktualizált változataiban külön fejezetben kell tárgyalniuk az említett ajánlások végrehajtása terén tett előrelépést.

Emellett a Tanács hangsúlyozza a középtávú célkitűzés elérésének fontosságát a gazdasági visszaesés megfelelő költségvetési irányításához. Ezért a Tanács felkéri a bolgár hatóságokat arra, hogy a túlzott hiány megszüntetése után biztosítsák a strukturális értelemben kiegyensúlyozott, a GDP 0,5 %-át kitevő költségvetési egyenleget célzó középtávú célkitűzés irányába mutató költségvetési konszolidáció fenntartását. A közkiadások hatékonyságát a közigazgatás, az egészségügy, az oktatás és a nyugdíjrendszer területén tervezett strukturális reformok teljes mértékű végrehajtása révén kell javítani.

Ennek az ajánlásnak a Bolgár Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben,

*a Tanács részéről
az elnök*